

Datum: 18 december 2023

Nieuwe tarieven stadsverwarming

Op 30 november heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) de maximale tarieven voor stadsverwarming 2024 vastgesteld. Op 14 december hebben we bericht van EnNatuurlijk ontvangen met informatie over de nieuwe tarieven. De tarieven stijgen verder. Daarbij is de gedachte dat er veel geld voor investeringen en onderhoud nodig is. Volgens ons staat dit echter los van het principe **niet meer dan anders**. Mocht blijken dat zonder extra steun van de overheid de huidige vorm van stadsverwarming mogelijk niet rendabel te maken is, zal van de overheid in actie moeten komen of zal overgegaan moeten worden op een andere vorm van duurzame energie.

We lichten de wijzigingen toe en geven daarbij kort commentaar.

Het nieuwe tarief van EnNatuurlijk is €45,73 (was €78,30), net onder het huidige prijsplafond. Door het vervallen van de compensatie prijsplafond (€47,39 tot maximum 37GJ) blijven deze uitgaven bij een gemiddeld gebruik vrijwel gelijk.

Het tarief van EnNatuurlijk is aanmerkelijk hoger dan wij verwacht hadden. We lichten dit toe. In de voorgaande jaren was het tarief van vrijwel alle leveranciers van stadsverwarming lager dan de maximumtarieven van ACM, voor EnNatuurlijk sinds 2021 gemiddeld 17%. Dit was in lijn met de bevindingen van ACM. Deze heeft voor het jaar 2022 geconstateerd dat de warmteleveranciers gemiddeld 18% onder het maximale tarief gebleven zijn. Vier (van de ruim 40) warmteleveranciers vroegen wel het maximumtarief, maar doen dit alleen voor warmtenetten die **helemaal met aardgas** worden verwarmd. Het verwachte tarief was daarmee €38,75, 17% onder het maximum, immers EnNatuurlijk gebruikt maar beperkt gas. **Het nieuwe tarief betekent een nadeel van € 260 per jaar bij gemiddeld verbruik (37GJ) of €350 bij 50GJ. Ook ontvangen wij geen compensatie voor de te hoge tarieven in 2023.**

Organisatie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024
maximum tarief per GJ ACM	€ 24,05	€ 28,47	€ 26,06	€ 25,51	€ 53,95	€ 91,00	€ 46,69	€ 46,69
tarief GJ EnNatuurlijk 2024 <i>verwachte prijs en werkelijke prijs</i>	€ 24,05	€ 26,65	€ 23,99	€ 22,80	€ 42,90	€ 78,30	€ 38,75	€ 45,73
verschil maximum tarief ACM en tarief EnNatuurlijk in %	0,00%	6,39%	7,94%	10,62%	20,48%	13,96%	17%	2%

Om de nieuwe tarieven van ACM te toetsen hebben wij bij vrijwel alle grote gasleveranciers begin december een jaar contract aangevraagd, uitgaande van een verbruik van 1200 m3 gas (gelijk aan 37GJ). Op basis van deze jaarcontracten komen we omgerekend uit op een maximum tarief van €37,96 per GJ i.p.v. €46,69. Hier gaat iets dus goed fout. Onduidelijk is bijvoorbeeld of rekening gehouden is met de bonussen die vele gasleveranciers toekennen, bonussen van €100 tot wel €400. Daarom hebben wij met een beroep op de **Wet open overheid** alle jaarcontracten van gasleveranciers die ACM voor de tariefbepaling gehanteerd heeft, opgevraagd. Het tarief wat wij van EnNatuurlijk verwachten is nagenoeg gelijk aan het door ons gevonden gemiddelde van de jaarcontracten 2024 van de verschillende gasleveranciers.

23 augustus 2023. [De energievergelijker.nl](https://www.energievergelijker.nl) De [kosten voor stadsverwarming](#) van Vattenfall en Eneco zijn op het moment tot tweemaal hoger dan het geval is bij de energiecontracten die je onder andere [hier kunt afsluiten](#). Niet alleen rekenen leveranciers van stadsverwarming hoge vaste kosten, ook de leveringstarieven zijn veel hoger dan het geval is bij andere contracten. Helaas voor de afnemers van stadswarmte is het (nog) niet mogelijk van de stadsverwarming af te stappen.

De **aanvullende kosten** lopen verder op. Het tarief vaste kosten en meettarief stijgt met €210. Een relatief hoge stijging waarbij de tarieven, in tegenstelling met de voorgaande jaren, op het niveau van de maximale tarieven van ACM komen. Sinds 2018 stijgen de tarieven met 95%.

Tabel 2. Verschil vaste kosten ACM en EnNatuurlijk								stijgings % 2018 t/m 2024	stijgings % 2018 t/m 2024	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024	verwacht	werkelijk
maximum tarief vaste kosten en meetkosten ACM	€ 335	€ 345	€ 496	€ 505	€ 522	€ 580	€ 650	€ 650	94%	94%
tarief EnNatuurlijk in 2024 verwachte prijs en werkelijke prijs	€ 321	€ 329	€ 405	€ 416	€ 423	€ 416	€ 468	€ 626	46%	95%
% onder maximum tarief	4	5	18	18	19	28	28	3		

Het tarief van de afleverset blijft op het niveau van de maximale tarieven ACM en stijgt tot €145,38. Sinds 2018 betalen daarmee €1060, bijna een prijs van een nieuwe CV ketel. **De totale aanvullende kosten bedragen €771 (€626 en €145). In 2023 betaalde we €556,89 dus krijgen te maken met een stijging van €214.**

We hebben ook gekeken hoe deze kosten zich verhouden tot de kosten van de gasleveranciers. Uit de door ons opgevraagde jaarcontracten komt een gemiddeld bedrag €289,22.

Het verschil tussen deze bedragen wordt deels beïnvloed doordat ACM tevens de kosten voor aanschaf/afschrijving /onderhoud van een CV ketel betreft. Dit bedraagt volgens berekening ACM globaal €317 per jaar. Aan de ander kant wordt er geen rekening gehouden met extra kosten van stadsverwarming doordat geen gebruik gemaakt kan worden van goedkopere aluminium voor verdelers, leidingen, radiatoren (staal) en kranen vanwege de PH waarde. Er zijn duurdere, speciale thermostaten nodig. Omdat op elektriciteit gekookt moet worden (extra kosten) betekent dit dat een duurdere, zwaardere elektriciteit leiding nodig is, een totaal bedrag van naar schatting €115 per jaar. Indien we deze 2 posten verrekenen komt het **verschil van aanvullende kosten tussen de gasbedrijven en EnNatuurlijk op €280** (€771 minus €289, minus €317 plus €115).

Bezwaar ACM en EnNatuurlijk

De ACM berekent de kosten voor de levering van gas op basis van het **gemiddelde** van de door de gasleveranciers aangeboden jaarcontracten per datum november 2023. In 2023 werd door het ontbreken van jaarcontracten de gasprijs in oktober/november 2022 genomen, in de piek van gasprijzen. Op deze manier worden voordelige jaarcontracten maar ook dynamische contracten die afnemers van gas kunnen afsluiten, voor ons buiten beschouwing gelaten. Bij een doorlopend vast contract in 2023, bijvoorbeeld afgesloten in 2021 was een GigaJoule €26, bij een variabel contract en per 1 augustus een vast contract betaalde je €58 en zij die kozen voor een dynamisch contract (prijs op basis van uurtarieven) betaalde gemiddeld €37. Wij vinden dat deze huidige werkwijze niet recht doet aan het principe **niet meer dan anders** en hebben een andere systematiek voorgesteld. De ACM stelt dat zij niet anders konden omdat de methodiek in de wet is vastgelegd. Echter, de vaststelling van het tarief voor 2023 is niet conform de wet uitgevoerd en blijkbaar was het voor ACM wel gemakkelijk om van de wet af te wijken. Onze belangen worden onder meer behartigd door consumentenbond en Vereniging Eigen Huis. Beide organisaties hebben voor een aanpassing van de tarieven gepleit maar dit is niet uitgevoerd.

Wij zullen zowel bij ACM en EnNatuurlijk een bezwaar indien tegen de nu voor 2024 vastgestelde tarieven. Tevens willen wij voor de onjuiste tarieven 2023 een compensatie.

Overleg directie EnNatuurlijk en wethouder gemeente Breda

Wij hebben in november onze zorgen uitgesproken in gesprekken met een directielid van EnNatuurlijk en de accountmanager voor West en Midden Brabant en nadien met de wethouder Klimaat en Energie en zijn beleidsadviseur van de gemeente Breda. Wij hebben nadrukkelijk

7e algemene mailing

3

betoogt dat de berekeningswijze van de prijzen van stadsverwarming door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) niet deugen en willen een compensatie voor 2024. Op deze momenten waren de nieuwe tarieven van ACM en EnNatuurlijk nog niet bekend. Wij hebben onze bezwaren geuit en een methode toegelicht die wel recht zou doen doet aan het principe **niet meer dan anders**.

Volgens onze gesprekpartners van EnNatuurlijk konden de tarieven niet verlaagd worden omdat de warmte ook voor 1 jaar wordt ingekocht en aan de gasprijs is gekoppeld. Wij blijven hier moeite mee houden, waarom kunnen de gasbedrijven halverwege 2023 hun tarieven met bijna de helft verlagen? Het tarief van de gasleveranciers was op 1 januari 2023 €2,98, op 1 april €1,83, op 1 juni €1,45 en vanaf 1 augustus met een vast contract € 1,33. Voor grootverbruikers van stadsverwarming wordt het tarief wel 4 maal per jaar vastgesteld. Voor het 4^e kwartaal 2023 bedroeg het tarief €21 per GJ. Daarom hebben wij EnNatuurlijk het voorstel gedaan om een onafhankelijke expert te vragen gedetailleerd onderzoek te doen, vooral ook inzake de inkoop- contracten van warmte. Dit is afgewezen. EnNatuurlijk geeft aan dat zij zeer gedetailleerd informatie al aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM) aanbieden waarna een gedetailleerde maximale kostprijs berekening plaats vindt. De inkomsten zijn nodig om alle dure investeringen te bekostigen en onderhoud te plegen.

Aan de wethouder hebben wij onze tariefberekening voorgehouden en de vraag voorgelegd hoe de huidige situatie zich verhoudt de toezegging van het gemeentebestuur *“dat de afnemers niet duurder mogen uitkomen dan degenen die op zolder een eigen c.v. installatie hebben staan”*? Volgens de wethouder is nu sprake van een nieuwe/andere politiek realiteit. Sinds die tijd is de stadsverwarming op afstand van de gemeente gezet door privatisering en is ACM het orgaan dat de maximum tarieven vaststelt. Compensatie kan de gemeente niet bieden. Wel is hij bereid onze berekeningen nader te analyseren. Hij wil sowieso steun zoeken bij zijn collega's in Tilburg en Eindhoven alvorens naar Den Haag af te reizen om de systematiek ter discussie te stellen.

De uitbreiding van stadsverwarming is voorlopig on hold gezet onder meer hangende het onderzoek naar alternatieven voor RWE. De recente uitbreiding van stadsverwarming is dus op initiatief van EnNatuurlijk zelf. EnNatuurlijk bekijkt verschillende routes, bijvoorbeeld een alternatief voor de biomassa van RWE, maar ook naar kleinschalige projecten. EnNatuurlijk werkt aan een proef met aardwarmte in de gemeente Moerdijk en de mogelijkheid van het gebruiken van restwarmte vanuit het industrieterrein.

In een recent overleg met de gemeenten Breda en Tilburg, woningbouw coöperaties, huurderskoepels en EnNatuurlijk is de conclusie getrokken dat de uitbreiding en onderhoud van stadsverwarming zonder steun van de rijksoverheid feitelijk zoveel kost dat er van een gelijkwaardig tarief aan gas nauwelijks sprake kan zijn. Er is dus werk aan de winkel.

Energiebelasting

In verschillende overleggen hebben wij opgemerkt dat het vreemd is dat in de vergelijking met de gasprijs ook de energiebelasting wordt meegenomen. Stadsverwarming valt onder een duurzame vorm van energie en zou dus buiten deze belasting moeten vallen. In de warmtewet is bepaald dat energiebelasting in de vergelijking met de gasprijs moet worden meegenomen dus daar houdt ACM zich aan. Alleen al door de verhoging van de energiebelasting in de loop van jaren, €0,28, ontvangt de EnNatuurlijk €29 miljoen euro per jaar extra (onder voorbehoud van de schatting grootverbruik).

Nieuwe warmtewet

In de nieuwe warmtewet, die volgens plan in 2025 wordt ingevoerd, wordt de koppeling van het tarief van stadsverwarming en gas geleidelijk aan los gelaten. Wij geloven, dat mede gelet op de ondoorzichtigheid van de kosten van de warmteleveranciers, het niet verstandig is de koppeling los te laten. Wij herhalen het advies dat de Vereniging Eigen Huis heeft gegeven in het kader van de nieuwe warmte wet. Zij merkt op: *“Wij pleiten ervoor om gedurende de 10 jarige transitie periode de*

7e algemene mailing

4

prijs voor warmte in ieder geval te maximeren op het huidige niet meer dan anders leveringstarief. Dit voorkomt dat in deze transitie periode de kosten en daarmee de prijzen eerst nog flink kunnen gaan stijgen". Gelet op bovenstaande lijkt het noodzakelijk dat deze koppeling blijft bestaan maar wel op een duidelijk andere manier.

Het is daarom van belang dat de systematiek zoals beschreven in het warmtebesluit wordt aangepast. De ACM had hier reeds eerder het initiatief moeten nemen. We zien ons bezwaar daarom ook als een stimulans in de goede richting.

Overige zaken

- De inrichting van onze website heeft wat meer tijd gevraagd en is mogelijk rond de jaarwisseling gereed.
- Er komen nog steeds meer sympathisanten, we zijn nu met meer dan 440.
- Zoals uit bovenstaande blijkt gaan we een bezwaarroute in. Stap 1 is een bezwaar tegen ACM en EnNatuurlijk op uiteraard verschillende gronden. De ervaring leert dat hoogst waarschijnlijk we er niet in een keer uitkomen.
- Wat ook bleek is dat ACM waarschijnlijk niet zo maar aanneemt dat we 440 sympathisanten hebben. Daarom is mogelijk een verklaring van ondersteuning van onze bezwaren nodig. Hier aan zitten **geen** kosten of juridische consequenties, het gaat er om dat jullie onze acties tegen de te hoge stadsverwarming tarieven steunt. Wanneer de noodzaak er is zullen wij jullie dit voorleggen met uiteraard de tekst van het bezwaar.

Steun voor hoge energie tarieven

Huishoudens met een laag inkomen kunnen tot en met 31 december 2023 een energiebijdrage aanvragen. <https://www.breda.nl/energiebijdrage-voor-lage-inkomens>

Een laag inkomen (netto maandinkomen zonder vakantiegeld) is tot 130% van de geldende bijstandsnorm of tot 130% van de AOW-norm. In de tabel op de site staat welk bedrag voor u geldt per 1 juli 2023.

Fijne kerstdagen en goede jaarwisseling!

Namens Paul Welschen, Arno Meijs en Jacqueline Kortekaas

